

Europe in my region

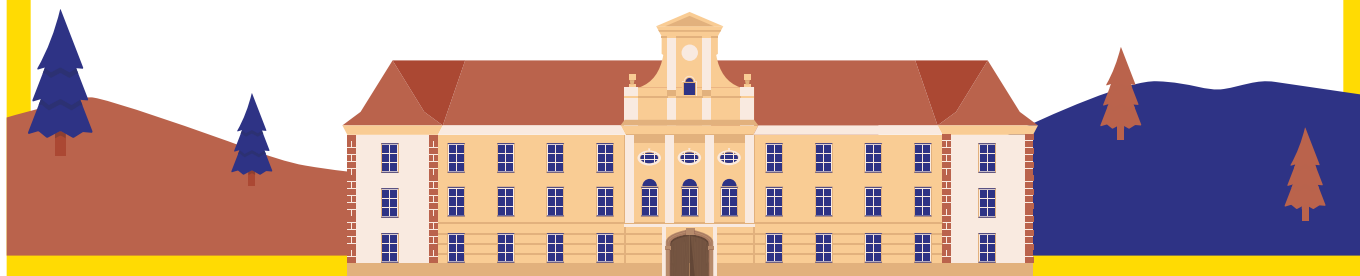
EU v moji šoli – Slovenija, Madžarska

E-publikacija

„Az EU az iskolámban” kezdeményezés Szlovéniában és Magyarországon

Online kiadvány

Uvod

Kako lahko otroci iz različnih držav doživljajo skupno dediščino in vpliv Evropske unije na njihovo vsakdanje življenje? V okviru pobude „EU v moji šoli“ je 105 madžarskih in slovenskih osnovnošolcev in osnovnošolk raziskovalo zgodovino svoje regije, ki se danes razteza čez dve meji: Kako so živeli njihovi predniki? Kje lahko najdemo njihove sledi v sedanosti? In zakaj bi moralo biti mladim mar za to? Skupne zgodbe iz preteklosti so bile med oktobrom 2022 in aprilom 2023 raziskane v Pomurskem muzeju Murska Sobota in prek digitalnega arhiva [e-documenta pannonica](#), ki ga je financirala EU (#InterregSIHU).

Dejavnostim je nato v šolah sledila delavnica o pripovedovanju zgodb, na kateri je sodelovala lokalna pisateljica Norma Bale. V Sloveniji in na Madžarskem so se dejavnosti „EU v moji šoli“ prvič izvajale prek meja dveh različnih držav EU. Sodelovale so slovenske osnovne šole Osnovna šola Franceta Prešerna Črenšovci, Osnovna šola Sveti Jurij in Osnovna šola Kuzma ter dvojezični osnovni šoli Števanovci/Apátistvánfalva in Gornji Senik/Felsőszölnök na Madžarskem. Poleg predstavitve projekta in njegovih partnerjev ta e-publikacija vsebuje vtise, rezultate in pričevanja o dejavnostih.

Bevezetés

Hogyan tapasztalhatják meg a különböző országokban élő gyerekek, hogy örökségük közös, és hogy az Európai Unió hatással van mindennapi életükre? Az „EU az iskolában” kezdeményezés keretében 105 magyar és szlovén általános iskolás tanuló fedezte fel szűkebb hazájuk, az országhatár két oldalán elterülő régió történelmét. Hogyan éltek őseik? Hol találhatjuk meg nyomaikat a jelenben? És miért kellene a fiataloknak érdeklődniük irántuk? A közös múltbéli történetek felfedezéséhez a muraszombati Muravidéki Múzeum és az uniós finanszírozású (#InterregSIHU) [e-documenta Pannonica](#) digitális archívum nyújtott lehetőséget 2022 októbere és 2023 áprilisa között.

A foglalkozásokat követően Norma Bale szlovén író tartott történetírás-órát (storytelling workshop) a gyerekeknek az iskolákban. Az „EU az iskolában” tevékenységeire első alkalommal került sor az országhatár két oldalán, Szlovéniában és Magyarországon. A részt vevő iskolák a szlovéniai Cserföld, Sveti Jurij és Kuzma települések általános iskolái, valamint a magyarországi Apátistvánfalva és Felsőszölnök kétnyelvű általános iskolái voltak. Ez az online kiadvány bemutatja a projektet, a részt vevő partnereket és a tevékenységek eredményeit, tartalmaz továbbá tanulói beszámolókat és véleményeket is.

„EU v moji šoli“

V okviru pobude „EU v moji šoli“ učenci in učenke raziskujejo kraje in ukrepe v svoji regiji, ki jih podpira EU. Sodelujejo pri zabavnih in poučnih dejavnostih, kot so lov na zaklad, ustvarjalne delavnice ali športna tekmovanja, spremljajo pa jih navdihujoče lokalne osebnosti. Otroci skozi igro odkrivajo bogastvo in izzive v svoji regiji ter lokalne pobude, ki jih podpira EU in ki pozitivno vplivajo na njihovo vsakdanje življenje. Glavna ugotovitev tega je, da je „Evropa bliže, kot si mislimo“.

Pobuda je namenjena otrokom in mladim v starosti od 3 do 19 let po vsej Evropski uniji. Je del kampanje „Evropa v moji regiji“, javne informacijske kampanje, v kateri Evropska komisija (Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko) sodeluje z regionalnimi partnerji. Izvaja se kot sestavni del celovitih regionalnih komunikacijskih dejavnosti ali kot posamezna partnerstva, ki vključujejo organe upravljanja za financiranje EU, šole, izvajalce neformalnega izobraževanja, upravičence projektov in različne druge lokalne partnerje, vključno s centri Europe Direct in predstavništvi Evropske komisije. Lokalni partnerji lahko pri soustvarjanju prilagojenih dejavnosti računajo na konceptualno, logistično in finančno podporo Evropske komisije, na primer v zvezi z zasnovo dejavnosti, upravljanjem dogodkov, ustvarjanjem vsebin in usklajevanjem z ustreznimi deležniki, vključno z lokalnimi vplivneži. Od začetka pobude „EU v moji šoli“ pozimi leta 2021 je v navdihujočih lokalnih dejavnostih sodelovalo več kot 20 000 učencev in učenk v 11 državah EU.

„Az EU az iskolámban“

Az „EU az iskolámban“ kezdeményezés keretében a tanulók olyan helyszíneket és tevékenységeket fedezhetnek fel a régiójukban, amelyeket az EU is támogat. A szórakoztató és tartalmas tevékenységeket (pl. kincsvadászat, kreatív workshopok, sportversenyek) helyi hírességek jelenléte teszi még érdekesebbé. A diákok így játszva fedezhetik fel régiójuk kincseit és kihívásait, valamint azokat az – EU által támogatott – helyi kezdeményezéseket, amelyek pozitív változást hoznak az életükben. A projekt arra a felismerésre épül, hogy „Európa közelebb van, mint gondolnánk“.

A kezdeményezés az Európai Unióban élő, 3–19 éves gyermekeknek és fiataloknak szól. Részét képezi az „Európa a régiómban“ nevű tájékoztató kampánynak, amelynek keretében az Európai Bizottság Regionális és Várospolitikai Főigazgatósága regionális partnerekkel működik együtt. Ez a kampány kétféleképp valósítható meg: teljes körű regionális kommunikációs tevékenységek szerves részeként, vagy olyan egyéni partnerségek kialakításával, amelyekben uniós finanszírozásért felelős irányító hatóságok, iskolák, nem formális oktatási szolgáltatók, projektkezdő szervezetek és különböző helyi partnerek – köztük Europe Direct központok és az Európai Bizottság képviselői – vesznek részt. Az Európai Bizottság tartalmi, logisztikai és pénzügyi támogatást tud nyújtani a helyi partnereknek tevékenységeikhez, például azok megtervezése, a rendezvényszervezés, a tartalom kidolgozása és az érdekelt felekkel (pl. a helyi hírességekkel) folytatott koordináció tekintetében. Az „EU az iskolámban“ kezdeményezés 2021 telén indult útjára. Az azóta eltelt időben 11 uniós országban több mint 20 ezer diák vett részt izgalmas helytörténeti programokon.

Opis dejavnosti ter pričevanja učencev in učenk

Učenci in učenke so raziskali korenine. Vodilno načelo Pomurskega muzeja Murska Sobota v pobudi „EU v moji šoli“ je bilo, da so učenci in učenke iz petih osnovnih šol na sproščen in igriv način spoznavali lokalno kulturno dediščino, čeprav je bila strokovno predstavljena. Dejavnosti so bile na voljo na spletišču e-documenta pannonica, na katerem je predstavljena kulturna dediščina več kot 120 krajev na čezmejnem območju, ki zajema Slovenijo in Madžarsko. Ker sta sodelovali tudi dve dvojezični šoli iz Madžarske, je bila pobuda resnično čezmejna.

Med muzejem in sodelujočimi šolami so bile zasnovane tri medsebojno povezane dejavnosti, ki so potekale v treh korakih. Prvi korak je potekal v učilnici. Muzejski kustos je predstavil pobudo „EU v moji šoli“ in spletišče e-documenta Pannonica. Na tem spletišču so si učenci lahko ogledali primere kulturne dediščine v svojem lokalnem okolju. Kot uvod v naslednji korak so spletišče uporabili za odkrivanje primerov grajske opreme, ki se hrani v muzeju, kot sta portret barona Pavla Szapáryja in salonska miza.

„Imeli smo velika pričakovanja, bili smo dobre volje, dobili zanimive podatke.“
Učenec Osnovne šole Franceta Prešerna Črenšovci (Slovenija)

„Dejavnost je bila čudovita.“
Učenec Dvojezične osnovne šole Jožefa Košiča, Gornji Senik/Felsőszölnök (Madžarska)

„Prva dejavnost je bila zanimiva, saj smo videli znamenitosti v moji vasi.“
Učenec Osnovne šole Sveti Jurij

„Prva ura mi je bila zelo všeč, ker je bila gospa prijazna. Spoznal sem tudi novo spletišče, na katerem je mnogo predmetov z zanimivimi opisi in poučnimi informacijami. Tudi to je bilo zanimivo.“
Učenec Osnovne šole Sveti Jurij

Po uri v učilnici je sledil obisk Pomurskega muzeja Murska Sobota. Učenci in učenke so med obiskom muzeja spoznali raziskave in interaktivne vsebine o gradovih v Prekmurju. Videli so originalne predmete iz gradu, doživeli grajsko vzdušje v baročnem salonu in reševali zabavne skupinske naloge. Na ustvarjalni delavnici so ustvarili osebni grb na platnenih torbah – trajen spomin na njihovo izkušnjo „EU v moji šoli“. Za konec so se učenci zabavali ob hoji na hoduljah.

„Nismo pričakovali, da bomo videli pravo grajsko sobo.“
Učenec Osnovne šole Franceta Prešerna Črenšovci (Slovenija)

„Delavnica je bila ustvarjalna, sproščujoča, lepa in čudovita.“
Učenec Osnovne šole Franceta Prešerna Črenšovci (Slovenija)

Europe in my region

„Na delavnici smo se dobro počutili, bilo je prijetno.“

Učenec Dvojezične osnovne šole Jožefa Košiča, Gornji Senik/Felsőszölnök (Madžarska)

„Na delavnicah je bilo lepo.“

Učenec Dvojezične osnovne šole Števanovci/Apátistvánfalva (Madžarska)

„Danes smo obiskali grad v Murski Soboti. Izvedeli smo, kako je plemstvo živelo v srednjem veku in pozneje. Obisk je bil zelo zanimiv in poučen. Uprizorili smo sliko v živo in izdelali lastne grbe. Bilo je zelo zabavno!“

Učenka Osnovne šole Sveti Jurij

„Delavnica mi je bila zelo všeč, še posebej izdelava grbov. Upam, da bo za osnovne šole organiziranih še več podobnih delavnic. Grb bom imel v svoji sobi.“

Učenec Osnovne šole Sveti Jurij

Nekoliko pozneje je za utrditev njihove individualne izkušnje sodelujoče učence in učenke obiskala pisateljica Norma Bale, ki je pripravila delavnico o pripovedovanju zgodb. Učenci in učenke so svoje izkušnje in vtise predstavili na igriv in ustvarjalen način v obliki zgodbe, v kateri so bila besedila prepletena s fotografijami in risbami. Posamezne zgodbe so bile zbrane v knjigi. Tako se je pobuda „EU v moji šoli“ učencem in učenkam še bolj vtisnila v spomin.

„Bilo je tako super, da bi šel še stokrat.“

Učenec Osnovne šole Kuzma (Slovenija)

„Delavnice so bile ODLIČNE. Upam, da bo še veliko takšnih delavnic.“

Učenec Osnovne šole Kuzma (Slovenija)

Kaj sodelujoči učenci menijo o celotni izkušnji sodelovanja v pobudi „EU v moji šoli“?

„Zares smo uživali in se zabavali s projektom in aktivnostmi, prav tako pa smo se veliko naučili.“

Učenec Osnovne šole Franceta Prešerna Črenšovci (Slovenija)

Učenec Osnovne šole Franceta Prešerna Črenšovci (Slovenija)

Učenec Osnovne šole Franceta Prešerna Črenšovci (Slovenija)

„Bilo je zanimivo in bi radi še naprej sodelovali z muzejem.“

Učenec Dvojezične osnovne šole Jožefa Košiča, Gornji Senik/Felsőszölnök (Madžarska)

„Zelo dobra kampanja.“

Učenec Dvojezične osnovne šole Števanovci/Apátistvánfalva (Madžarska)

A tevékenységek bemutatása és a tanulók beszámolóí

A történelmi gyökerek nyomában. Az „EU az iskolámban” kezdeményezés kapcsán a muraszombati Muravidéki Múzeum célja az volt, hogy játékos szellemben és élvezetesen – ugyanakkor szakmailag kifogástalanul – ismertesse meg a helyi kulturális örökséget öt alsó tagozatos iskola diákjaival. A tevékenységek az e-documenta Pannonica honlapjára épültek, amely a határon átnyúló szlovén-magyar térség több mint 120 településének kulturális örökségét mutatja be. A kezdeményezés határon átnyúló jellegét az is erősítette, hogy két magyar kétnyelvű iskola is részt vett benne.

Az iskolák – a múzeum bevonásával – három egymásra épülő tevékenységben vettek részt, amelyek egymás után követték egymást. Az első foglalkozásra tanórán került sor: a múzeum kurátora bemutatta a növendékeknek az „EU az iskolámban” kezdeményezést és az e-documenta Pannonica projektet. A diákok megnézték néhány digitalizált kulturális örökséget a weboldalon. A következő szakasz bevezetőjeként ugyanezen a honlapon megtekintettek néhány olyan tárgyat, amelyet a múzeumban őriznek, így pl. Szapáry Pál báró portréját és a Szapáryak evőeszközkészletét.

„Nagyon vártuk már a foglalkozást, ami jó hangulatban telt és érdekes volt.”
A cserföldi (Szlovénia) France Prešeren iskola egyik diákja

„Csodálatos tevékenység volt.”
A felsőszölnöki (Magyarország) Kossics József Kétnyelvű Általános Iskola egyik diákja

„Az első foglalkozás érdekes volt, mert a faluban látjuk a műemlékeket.”
A Sveti Jurij általános iskola tanulója (Szlovénia)

„Nagyon élveztem az első órát, mert a hölgy kedves volt. Megismertünk egy új weboldalt, ahol számos tárgyról olvashatók érdekes dolgok.”
A Sveti Jurij általános iskola tanulója (Szlovénia)

Az első foglalkozás után a diákok ellátogattak a muraszombati Muravidéki Múzeumba, ahol tematikus kérdések és interaktív eszközök segítségével megismerkedtek a muravidéki várakkal. Megnézték a kastélyból származó eredeti tárgyakat és a barokk szalont, majd kisebb csoportokban furfangos kérdésekre kellett válaszolniuk. Ezt követően egy alkotóműhely keretében saját címert terveztek és rajzoltak meg vászontáskákra – amit az „EU az iskolámban” kezdeményezésről emlékként haza is vihetek magukkal. A látogatás végén a vállalkozó kedvű gyerekek kipróbálhatták a gólyalábon járást is.

„Nem gondoltuk, hogy valódi kastélytermet is látunk majd.”
A cserföldi (Szlovénia) France Prešeren iskola egyik diákja

„A tárlatvezetés érdekes, élvezetes és hasznos volt.”

A cserföldi (Szlovénia) France Prešeren iskola egyik diákja

„Jól éreztük magunkat, kellemes volt.”

A felsőszölnöki (Magyarország) Kossics József Kétnyelvű Általános Iskola egyik diákja

„Nagyon élveztem a foglalkozásokat.”

Az apátistvánfalvai (Magyarország) kétnyelvű általános iskola egyik diákja

„Ma felkerestük a muraszombati várat. Tanultunk a középkorban és az újkorban élt nemesek életéről. Nagyon érdekes és hasznos volt. Készítettünk egy élőképet és egy címet. Jól szórakoztunk!”

A Sveti Jurij általános iskola tanulója (Szlovénia)

„Nagyon tetszett a foglalkozás, különösen a címerkészítés. Remélem, hogy lesz még alkalmunk hasonló eseményen részt venni. A címet kiteszem a szobámban.”

A Sveti Jurij általános iskola tanulója (Szlovénia)

Tapasztalataik megszilárdítása érdekében a diákok ezután történetírás-órán (storytelling workshop) vehettek részt Norma Bale írónővel. A tanulók elmesélték, milyen tapasztalatokkal és benyomásokkal gazdagodtak a foglalkozások folyamán. A játékos és kreatív elbeszélést fényképekkel és rajzokkal egészítették ki. Az így elkészült történetekből egy könyvet állítottak össze, hogy az „EU az iskolámban” kezdeményezés emlékezetes esemény maradjon számukra.

„Nagy élmény volt. Jó lenne, ha újra és újra lennének ilyen foglalkozások.”

A kuzmai (Szlovénia) általános iskola egyik diákja

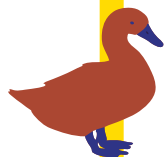
„A foglalkozások SZUPEREK voltak. Remélem, sok ilyen lehetőségben lesz még részünk.”

A kuzmai (Szlovénia) általános iskola egyik diákja

És mi a részt vevő növendékek összbenyomása az „EU az iskolámban” nevű kezdeményezésről?

„Nagyon élveztük a projektet és a kapcsolódó tevékenységeket, sokat tanultunk belőlük.”

A cserföldi (Szlovénia) France Prešeren iskola egyik diákja

„Mindenki izgatottan várta az »EU az iskolában« kezdeményezést.”

A cserföldi (Szlovénia) France Prešeren iskola egyik diákja

„Érdekes volt. Jó lenne, ha folytatódna a foglalkozások a múzeumban.”

A felsőszölnöki (Magyarország) Kossics József Kétnyelvű Általános Iskola egyik diákja

„Nagyon menő volt a kampány.”

Az apátistvánfalvai (Magyarország) kétnyelvű általános iskola egyik diákja

Opis projekta

Kaj je projekt e-documenta Pannonica?

Projekt e-documenta Pannonica se je izvajal v okviru programa Interreg Slovenija-Madžarska. Glavni rezultat projekta je istoimensko spletišče, ki prikazuje kulturno dediščino čezmejnega območja Slovenije in Madžarske. Na zemljevidu na domači strani so interaktivni elementi na področju Prekmurja v Sloveniji in Železne županije na Madžarskem ter prikazujejo kulturno dediščino posameznih krajev na območju. So v obliki artefaktov, arhivskega gradiva ter tradicionalnih stavb in spomenikov, pa tudi nesovne kulturne dediščine in osebnosti.

Za pripravo te digitalne zbirke so čezmejno združili moči štiri ustanove za varstvo dediščine, dva muzeja in dva arhiva: Pomurski muzej iz Murske Sobote, Pokrajinski arhiv Maribor, muzej Šavaria, madžarski nacionalni arhiv - Arhiv Železne županije. Večina gradiva v digitalni zbirki, razstavljenega na e-documenta Pannonica, izvira iz njihovih zbirk. Partnerstvo je dopolnil Zavod za turizem, kulturo in šport Beltinci, ki je na gradu Beltinci ustanovil informacijsko točko e-documenta Pannonica, kjer je vse gradivo o projektu zbrano na enem mestu.

A projekt bemutatása

Mi az e-documenta Pannonica projekt?

Az e-documenta Pannonica projektet a Szlovénia–Magyarország Interreg Program támogatta. Fő eredménye az azonos nevű weboldal, amely a szlovén-magyar határ két oldalán húzódó terület közös kulturális örökségét mutatja be. A kezdőlapon található interaktív térkép feltünteti a szlovéniai Muravidék és a magyarországi Vas vármegye egy-egy településének kulturális javait: épített vagy szellemi kulturális örökséget, tárgyakat, levéltári anyagokat vagy audiovizuális anyagokat.

A digitális gyűjtemény létrehozásában a két országból négy örökségvédelmi intézmény működött közre: két múzeum (a muraszombati Muravidéki Múzeum és a Savaria Múzeum) és két levéltár (a maribori regionális levéltár, valamint a Magyar Nemzeti Levéltár Vas Vármegyei részlege). Az e-documenta Pannonica webhelyen található digitális anyagok többsége az ő

gyűjteményeikből származik. A partnerségben részt vett a Belatinci Turisztikai, Kulturális és Sportügyi Intézet is; a belatinci várban információs pontot hoztak létre, amely egy helyen gyűjtötte össze az e-documenta Pannonica projektről készült írásos anyagokat.

O programu Interreg Slovenija-Madžarska

Program Interreg podpira projekte sodelovanja med obmejnimi regijami v različnih državah EU. Program sodelovanja Interreg V-A Slovenija-Madžarska je nadaljevanje procesa sodelovanja, ki se je začel sredi devetdesetih let v tristranskih in dvostranskih sestavah.

V programskem obdobju 2014–2020 je program podprl skupno 24 projektov s skoraj 13,3 milijona evri iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), da bi regijo preoblikovali v skupno socialno in okoljsko trajnostno regijo „zelenega turizma“ ter spodbudili medsektorsko socialno, gospodarsko in institucionalno sodelovanje.

Lepo je, če se projekt ali partnerstvo nadaljuje tudi po obdobju izvajanja, kar velja tudi za projekt e-documenta Pannonica.

A Szlovénia–Magyarország Interreg Programról

Az Interreg program együttműködési projekteket támogat különböző uniós országok határ menti régiói között. Az Interreg V-A Szlovénia–Magyarország Együttműködési Program a 90-es évek közepén indított két- és háromoldalú együttműködési folyamat folytatása.

A 2014–2020-as programozási időszakban a program összesen 24 projektet támogatott az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA). A támogatás összege elérte csaknem a 13,3 millió eurót és célja az volt, hogy a régiót társadalmi és környezeti szempontból fenntartható, közös „zöld turisztikai” régióvá alakítsa át, és ösztönözze az ágazatközi társadalmi, gazdasági és intézményi együttműködést.

Jó látni és megtapasztalni, hogy egy projekt vagy egy partnerség a végrehajtási időszak után is élet- és működőképes marad, ahogy ez az e-documenta Pannonica projekt esetében történt.

